

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAĞCILIK SEKTÖRÜ VE ÜZÜM
ÜRETİCİLERİNİN SORUNLARININ
ARAŞTIRILARAK ALINACAK TEDBİRLERİN
TESPİT EDİLMESİ MAKSADIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
TOKAT ÇALIŞMA ZİYARETİ TOPLANTI
TUTANAKLARI

—●—

13 Nisan 2018 Cuma

—●—

TOKAT VALİLİĞİ ÇALIŞMA ZİYARETİ TOPLANTISI
TOKAT TURHAL NECİP KÖYÜ ÇALIŞMA ZİYARETİ TOPLANTISI

TOKAT VALİLİĞİ ÇALIŞMA ZİYARETİ TOPLANTISI

13 Nisan 2018 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.55

BAŞKAN: İsmail BİLEN (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Necip KALKAN (İzmir)

SÖZCÜ: İbrahim Halil FIRAT (Adıyaman)

KÂTİP: Ali AYDINLIOĞLU (Balıkesir)

BAŞKAN – Toplantıyı açıyorum.

Buyurun Sayın Valim.

TOKAT VALİSİ ÖMER TORAMAN – Çok kıymetli milletvekillerimiz, Bağcılık Sorunları Araştırma Komisyonumuzun Kıymetli Başkanı ve kıymetli üyeleri; Tokat vilayetimize hoş geldiniz diyorum öncelikle.

Ülkemizin bağcılık potansiyeli olan en önemli vilayetlerinden bir tanesi Tokat. Tarihsel olarak da geçmişi olarak da yeme içme ve alışkanlıklarında, kültüründe önemli bir yere sahip bağ ve bağ yaprağı, hatta, bütün Türkiye’de artık “bağ yaprağı” deyince Tokat hatıra geliyor. Zaman içerisinde inişler çıkışlar olmakla beraber hâlen günümüzde de Tokat’ımızda bağcılık çok önemli bir faaliyet alanı olarak görünüyor. Önemli miktarda çiftçimiz, vatandaşımız bağcılık yapmaya devam ediyor. İnşallah, onların şu anda, hâlihazırda içinde bulundukları şartları, karşılaştıkları zorlukları Komisyonumuza, sizlere arz etme fırsatı bulacağız. İnşallah, Komisyonumuz da değerlendirmelerini yaparak bu alanda hem ülkemiz genelinde hem de Tokat’ımızda bağcılıkla uğraşan vatandaşlarımızın önünü açacak, onlara daha fazla destek sağlayacak kararların alınmasına vesile olacak.

Ben, tekrar, Tokat’ımıza, bu kadim, köklü şehrimize hoş geldiniz diyorum. İnşallah, önümüzdeki program çerçevesinde yapacağınız etkinliklerin, yapacağınız çalışmaların hayırlı uğurlu olmasını diliyoruz.

Tekrar hoş geldiniz diyor, teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Valim, hem şahsım hem de birlikte geldiğimiz çok kıymetli, çok değerli milletvekili arkadaşlarımız, şehrinizin milletvekili Profesör Doktor Celil Göçer Bey, yine Balıkesir Milletvekilimiz Ali Aydınlioğlu Bey, ve heyetimizde yaklaşık 10’a yakın uzman, 4-5 teknik elemanla birlikte bugün şehrinizdeyiz. Ben de hem şahsım hem de birlikte bulunduğumuz heyetimiz adına sizlere misafirperverliğiniz için teşekkür ediyorum.

İşin başında bir şeyi de itiraf edeyim: Tokat’a bugüne kadar gelmemiş olayı kendimde büyük bir eksiklik olarak görüyorum. Buradan da tüm Türkiye’ye -Komisyonumuzun faaliyetlerinde de inşallah yansıtacağız ama- özellikle bir çağrıda bulunmak istiyorum: Kadim medeniyetlere ev sahipliği yapmış kadim bir şehirdeyiz. Ecdat yadigarı birçok tarihî eserin bulunduğu, açık hava müzesi gibi kabul edebileceğimiz bir şehrimizdeyiz. İnsanlarımız, hamdolsun, çok şüktür, kendi inancına, kültürlüne, değerlerine bağlı, misafirperver, hürmetkâr, ondan da çok etkilendim. Onu da gençlerimize, genç nesillere özellikle hatırlatmak isterim. 80 yaşındaki amcalarımız, birçoğunun dedesi sayılabilecek insanlar misafire hürmeten hâlâ burada ayağa kalkar, önünü ilikler. Bunu gördüm, çok duygulandım. Bu kültürün, bu medeniyetin nesillerimize aktarılması hususunda Tokat herhâlde nadide bir vilayetimiz olacak.

Bağcılık ve üzümle ilgili de arkadaşlarımızla Komisyonda çok ciddi çalışmalar yaptık. Bağcılık sektöründeki sıkıntılarla ilgili, üzüm ve türevleri sayabileceğimiz ürünlerin -önümüzde bulunan ve bulunmayan, yaprak da dâhil olmak üzere- ticaretinde, işlenmesinde veya üreticiye, müstahsile gelir getirici bir emtia olmasında eksiklerimiz nelerdir, yapılması gereken veya vatandaşın talepleri veya şikâyetleri nelerse bunlara bakacağız, bunları raporlaştıracacağız, Türkiye Büyük Millet Meclisine öncelikle arz edeceğiz, daha sonra da ilgili kurumlara, bakanlıklara inşallah bu raporlarımızı tavsiye niteliğinde göndereceğiz.

Burada, bağcılığın birçok vilayetten daha ileride olduğunu -her ne kadar Manisa kadar sayılmasa da ama- gezdiğimiz gördüğümüz birçok vilayetten daha ciddi bir sektör olduğunu müşahade ettik, gerek arkadaşlarımız, milletvekillerimiz, özelde de Komisyonumuzun üyesi olması hasebiyle Celil Hocamın bize anlatımları, yol boyunca da buranın kültürünü yansıtacak bilgileri bizimle paylaşması sayesinde bunları da öğrenmiş olduk, müşahade etmiş olduk.

Şimdi, ilmelyakin olan şahit olduğumuz olayları aynelyakin olarak da bizzat yerinde müşahade ederek, inşallah üreticilerimizle de bir araya gelerek, işletmelerimizi, müstahsillerimizi gezerek, onlarla toplantılar tertip ederek bunları da detaylı bir şekilde görmüş olacağız.

Tekrar, hem şahsım hem de birlikte geldiğimiz heyetimiz adına size çok teşekkür ediyoruz. Allah muvaffak etsin, başarılar diliyoruz.

Hep birlikte Tokat'ımızı inşallah daha ilerilere taşıyalım, Türkiye'ye, gençlerimize örnek olacak bu kültürü, bu mirası bütün Türkiye'yle paylaşalım. Biraz burada sanki arkadaşlarımız cimri davranmışlar geçmişte, şehri kendilerine saklamışlar gibi. Ben bunu kendimde büyük eksiklik olarak hissettim, Ali Bey keza yani gezdiğimiz vilayetlerle mukayese ettiğimizde birçok şehirden çok daha altyapısı olan, geçmişe yönelik izleri bulunan, taşıyan, kültürleri, medeniyetleri bağrında yaşatmış, o kültürlerden edindiği tecrübeleri, deneyimleri bugüne kadar getirmiş. İnşallah, bütün Türkiye'ye de bunu yaygınlaştıırız. Biz, Tokatlıları zaten seviyoruz, dostlarımız var, arkadaşlarımız var, birlikte olduğumuz insanlarımız var. Oradan da kısmen Tokat'ı tanırdık ama bilmediğimiz birçok şeyini de bugün öğrenmiş olduk. Tokat bezi gelirdi bize, zaman zaman masa örtüleri falan gelirdi ama o sektörün burada bu kadar ciddi bir yer işgal ettiğini bilmezdik. Çarşayı gezerken kısmen şahit olduğumuz bakırcılığı mesela, ata zanaatı olan bir şeyi, bu geleneği, bu kültürü burada, hâlâ vatandaş sürdürüyor. İnşallah, bütün bunları bu Komisyon vasıtasıyla da Türkiye'ye aktarmış oluruz. Bu zenginlikleri inşallah birlikte Türkiye'yle paylaşmış olursunuz diye temenni ediyorum.

Evet arkadaşlar, teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati: 14.04

TOKAT TURHAL NECİP KÖYÜ ÇALIŞMA ZİYARETİ TOPLANTISI

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.42

BAŞKAN: İsmail BİLEN (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Necip KALKAN (İzmir)

SÖZCÜ: İbrahim Halil FIRAT (Adıyaman)

KÂTİP: Ali AYDINLIOĞLU (Balıkesir)

BAŞKAN – Toplantıyı açıyorum.

Buyurun Sayın Kaymakamım.

TURHAL KAYMAKAMI AHMET SÜHEYL ÜÇER – Sayın Belediye Başkanım, değerli misafirler; bugün, Turhal’ın Necip köyünde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bağcılık Komisyonumuzu, değerli milletvekillerimizi misafir etmekten büyük memnuniyet duyuyoruz.

Burasının aynı zamanda bizim bağcılık projemizin örnek bağının da açılışı mahiyetinde olduğunu değerlendiriyorum. Hepinize hoş geldiniz diyorum. Ziyaretlerinizle bize şeref verdiniz, onur verdiniz. Necip köyümüz ve Turhal ilçemiz adına hepinize teşekkür ediyorum.

Burası bizim 2016’dan beri ilçemizde sürdürmekte olduğumuz Turhal Bağcılığını Geliştirme Projesi kapsamında uygulamalı eğitim merkezi olarak tesis ettiğimiz, mülkiyeti Necip köyü tüzel kişiliğine ait olan 33 dönümlük bir örnek bağ. Burası hem bir eğitim merkezi olarak hem de salamura yapımı tekniğinin öğretilmesi, budamanın öğretilmesi, ilaçlamanın öğretilmesi gibi temel bağcılık fonksiyonlarının fennî yöntemlerle vatandaşımıza aktarılacağı bir merkez oldu.

Burada, biz, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitemizle bir iş birliği protokolüyle akademik destek alıyoruz, aynı zamanda Tarım İlçe Müdürlüğümüzün de öncülüğünde bu projemiz gerçekleşti.

Tabii ki burası bizim projemizin tanıtım bölümü aslında. Bunun arkasında yaklaşık 310 çiftçimizle yaptığımız 2 bin dönüm ve 310 adet bağdan oluşuyor projemiz. Bu bölgemizde, yoğunluğu 4 büyük köyümüzde olmak üzere 7 köyümüzde bu proje gerçekleşti. 2016 yılında Sayın Milletvekilimiz Celil Göçer Bey’in Kalkınma Bakanlığımızdan temin ettiği yaklaşık 4 milyon 200 bin liralık bir ödenekle bu işe başlandı.

Az sonra Tarım İlçe Müdürlüğümüz detaylarını verecek, ben o bakımdan daha fazla vakit almak istemiyorum. İnşallah, buradaki sunumdan sonra da bağımızı gezeceğiz ve örnek çiftçilerimizin bağlarında ziyaretlerde bulunacağız.

Ben hepinize teşekkür ediyor, saygı ve selamlarımla huzurlarınızdan ayrılıyorum. (Alkışlar)

TURHAL İLÇE GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRÜ MUAMMER GÜRÇAY – Sayın Valim, sayın milletvekillerimiz, Sayın Kaymakamım, Belediye Başkanım, çok değerli kurum ve kuruluş temsilcileri, hepiniz hoş geldiniz.

Ben Muammer Gürçay. Turhal Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünü yürütüyorum.

Bu projenin 2016 yılında startı verildi. Bu bölge gerçekten bizim bağcılık için çok önem arz ediyordu çünkü potansiyeli yüksek bir bölgeydi. Özellikle Necip, Kat, Akbuğday bölgesi yıllardan beri bağcılığın yapıldığı ve “Necip Üzümlü” diye nam salan bir bölgemizdi. Biz, bu bölgemize eskiden olan o bağ alanlarını tekrar kazandırmak istedik. Bilindiği üzere, filoksera denilen bir zararlıyla 1970’li yıllardan sonra ciddi bir şekilde bağ alanları erozyona uğradı yani tamamen özelliğini kaybetti ve başka amaçla kullanılmaya başlandı. Tabii, başka amaçlı kullanıldığında, verimli entansif bir tarım yapılamadı

çünkü buralar farklı bir toprak yapısına sahip alanlardı. Biz buraların başka amaçlı kullanılmasını hiç istemiyorduk zaten yani bir hububat veya genel anlamda tahıl tarımının uygulanmasını istemiyorduk. Tabii ki bu anlamda biz çalışmalara başladığımızda, ilk işimiz bütün çiftçilerimize bu işi anlatarak bunun bu bölgede uygulanmasının ne kadar önemli olduğunu ve kendilerinin de isteklerinin bu doğrultuda olduğu ekseninden başlayarak bu işin startını verdik.

Bizim burada yaptığımız işlemleri şöyle sıralayacak olursak: Öncelikle ciddi bir eğitim çalışması yaptık. Herkesin isteyip istemediği noktasında anket çalışmalarımız oldu ve bu çalışmalar sonucunda gördük ki son derece isteklilerdi ve öncelikle projede belirtilen fidan sayıları ve uygulanacak olan yöntemi kendilerine anlattık, bunun sonucunda da 2 bin dekarlık bir alanı bağ olarak tesis ettik. Bu alanlar şu anda ikinci yılını doldurdu. Biz, bunun akabinde, ilerleyen bir zamanda yaprak üretimi, salamura yaprak üretimi ve üzüm üretimini başlatacağız. Buradaki hedefimiz hem verimliliği sağlamak hem de kaliteyi sağlamak.

Ben bu projenin buraya ulaşmasında emeği geçen başta Sayın Milletvekilimiz Celil Göçer olmak üzere herkese çok teşekkür ediyorum.

Bu proje, gerçekten bizim ilçemize, bu bölgeye, 6 köy ve 1 beldeden oluşan bu coğrafyaya inanılmaz bir şekilde katkı sağlayacaktır. Bir kere göçü önleyecek, bunun yanında da kaliteli ürün üretimi sağlayacağız. Bizim hedefimiz organik bir üretim sağlamak, önümüzdeki üç yılın akabinde bunu da gerçekleştireceğiz. Organik üretim yaptığımızda, artık pestisit kalıntısına veya gıdadaki risklere karşı da üretilen ürünlerimizi korumuş olacağız.

Bunun yanında, malumu olduğu üzere ürünlerimizin pazarlamasında önemli bir yeri olan yöresel ürünlerin tanıtımıyla ilgili çalışmaları da zaten paralelinde götürmüştüm. Sayın Valimize de çok teşekkür ediyoruz. Yöresel ürünlerle ilgili, biz bunun pazar ve tanıtım aşamalarını da layıkıyla yerine getirdiğimizde ciddi bir şekilde gelir elde edeceğimize inanıyoruz. Bizim bu bölgedeki bu çalışmalarımızla önümüzdeki üç yıl içerisinde ilk etapta 7,5 milyon TL'lik bir hasılat girecek bu bölgeye, bu da bu bölgenin gerçekten gelişimini ve göçün önlenmesini ve hatta diğer illerden bu tarafa göçün de düzenli bir şekilde geri dönüşünü sağlayacaktır.

Benim bağcılıkla, bu bölgeyle, bu projeye ilgili söyleyeceklerim bu kadar.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tekrardan hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilim siz ev sahibisiniz, selamlama yapmak size düşer burada.

CELİL GÖÇER (Tokat) – Peki.

Değerli Türkiye Büyük Millet Meclisi Bağcılık Komisyonu Başkanım ve milletvekilim, Değerli Valim, çok kıymetli Türkiye Büyük Millet Meclisinden gelen uzman arkadaşlarım, Belediye Başkanım, muhtarlarım, İl Başkanım, değerli hemşehrilerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hakikaten burada güzel bir projenin tanıtımını yapıyoruz. Bağcılık ve Üzüm Üreticilerinin Sorunlarını Araştırma Komisyonu da Türkiye’de üretim anlamında çok önemli katkı veren bir komisyon. Komisyonumuz üç buçuk aydır çalışıyor. Önce toplantılar yapıldı, Türkiye’de konunun uzmanı olan hemen hemen herkesi dinledik, pek çoğunu dinledik, daha sonra da saha deneyimlerini, tecrübelerini görmek için saha çalışmalarına başladık. Bu kapsamda da en son olarak Tokat’tayız. Komisyonumuza ve Başkanına, Türkiye’de bağcılık ve üzüm üreticilerinin sorunlarını yerinde görme ve çözüme adına gösterdikleri bu iradeye çok teşekkür ediyorum.

Şimdi burada olan şey şu: Hükümet, devlet, bizatihi vatandaşın ayağına gelmek suretiyle, vatandaşın hayatında, üretimde karşılaştığı güçlükleri tespit etmek suretiyle çözüme iradesi gösteriyor. Bu çok önemlidir çünkü bizim amacımız Türkiye’nin üretmesidir, çiftçilerimizin üretmesidir. Bu

bölgeler geçmişte olduğu gibi yine bağ alanlarıyla dolacak. Tokat'ta rakamlara şöyle bir baktık; 1970'lerde yaklaşık 150 bin dekar bağ var. Hepiniz biliyorsunuz, sonra bir hastalık meydana geliyor, filoksera zararlısı oluşuyor ve bu alanlar ine ine yaklaşık 44 bin dekara kadar iniyor ama şimdi, tekrar canlanmaya başladı ve artık 70 bin dekara ulaştı. Üstelik bu yeni yapılan bağ uygulamalarıyla, modern usulle, askılı sistemle uygulama yapıldığı için geçmişe oranla çok daha verimli olacak.

Şimdi, biz bu bölgenin çocukları olarak buradan geçerken eskiden buraların bağ olduğu zamanları hatırladığımızdan dolayı, baktıkça içimiz sızlandı. O yüzden, işte, hemşehrilerimizle, büyüklerimizle istişare yaptık, muhtarımızla istişare yaptık, bakanlarımızla istişare yaptık ve böyle bir proje gelişti. Bu projenin güzel taraflarından bir tanesi, devlet, Hükümet, üniversitemiz, çiftçilerimiz, özel idaremizin çok katkıları var, hepsinin ortak iradesiyle ve elini taşın altına koymak suretiyle yapılmış bir proje. Tabii, proje, bu alanda düşündüklerimizin bir parçası.

Değerli hemşehrilerim, ne yaparsak yapalım önce, pazarın ihtiyaçlarına göre üretmemiz lazım. Yani bizim amacımız, çiftçimizin, vatandaşımızın refahını artırmak, daha çok kazanmasını sağlamak; bunu yapmamız gerekiyor. O yüzden, şu ana kadar yaptıklarımız, altyapıya dönük projeler. Buradaki örnek bağ projesinin yaygınlaşmasıyla eski bağcılık uygulamalarına göre, eski usulle bağ yapanlara göre daha fazla gelir elde edecek çiftçilerimiz. Ama bunu bizim daha iyi şartlarda pazarlamamız lazım. O yüzden, hemen köyün az ilerisine yöresel ürünler pazarını da yaptık biz. Yöresel ürünler pazarı da aynı şekilde üzüm, üzüm ürünleri ve bölgede üretilen diğer ürünlerin pazarlanabilmesi için bir vitrin olacak yani hem Tokat'tan gelip geçenler tam yol üzerinde, cadde üzerinde o ürünleri görecek hem de Tokat dışında Tokat ürünlerine ulaşmak isteyenler için orası bir vitrin olacak, orası dışa açılmanın merkezi olacak.

Bunun dışında da şimdi yaptığımız şey, işte -Sayın Başkanımız da burada ifade edecektir- diğer illerde gördüğümüz, yaptığımız tespitlerden en mühimi şu: Vatandaş, çiftçi, köylü gelişmek istiyor, bizim köylümüz çalışkan ama devletin önüne düşmesi lazım, Hükümetin önüne düşmesi lazım. İşte, şu anda yapılan, vatandaşın, köylünün, çiftçinin önüne düştük. Dolayısıyla, işin birinci kısmı, çok iyi üretecek, nitelikli, verimli üretecek; iki, bunu işleyecek, sadece üzüm yapraklı olarak değil, işlendiği zaman katma değeri artıyor; üç, iyi şartlarda satacak, pazarlayacak. Onun için de işte, yöresel ürünler pazarı bunlardan bir tanesi. Başka, muhakkak ve muhakkak birlik veya kooperatif olmanız lazım. Yaptığımız tespitlerden bir tanesi bu. Alın teriyle üretilen, alın terinin toprağa düşmesiyle çıkan bu ürünlerden çiftçimizin daha fazla kazanması için beraber hareket etmesi, birlikte pazarlayabilmesi ve alın terinin karşılığını daha çok alması gerekiyor. O yüzden, bundan sonraki hedefimiz -İsmail Ağabey, Değerli Başkanımız bu konuda görüşlerini söyleyecektir- Tokat'ın bu alanda tecrübesi var. Birlik veya kooperatifler oluşturmak suretiyle birlikte hareket etme becerimizi artırmamız lazım. Bundan sonraki etap olarak da Allah nasip ederse, 12 Mayıs'ta da Tokat'ta bir Kooperatifçilik Çalıştayı yapacağız inşallah. Tokat'ta geçmiş uygulamaları masaya yatıracağız, tecrübelerimizi tartışacağız ve daha ileri adım olarak biz nasıl örgütlenebiliriz, yaptığımız iş nasıl başarılı olur? Çünkü bir iş yapıyorsak, başarılı olmamız lazım. Bakın, burada başarılı elhamdülillah. Niye? Hep beraber yapıyoruz, benimsedik. Tokat, ilkleri, pek çok ilki yaşıyor. Buradaki projelerden biri bir ilk. Bir diğeri, Sayın Tarım Bakanımız geldiğinde yaptığımız Örnek Köy Projesi ve Birlikte Üretelim Projesi; bunların hepsi Tokat için ilkler.

Satıcı için de, ürünlerimizi pazarlamak için de örgütlendiğimiz zaman, kooperatif olduğu zaman biz inanıyoruz ki bu helal alın terleri daha çok karşılık bulacak. Sayın Kaymakamımızın, ilçe müdürümüzün de ifade ettiği gibi, buralardan biz gençlerimizin köyde karnının doymasını, köyünde, yerinde mutlu olmasını istiyoruz.

Bizleri bu projede desteklediğiniz için, katılımcı olduğunuz için çok teşekkür ediyorum, emeği geçenlere saygılarımı sunuyorum.

Değerli Bağcılık Komisyonumuza da Tokat'ımıza geldikleri için tekrar teşekkürlerimi ifade ediyorum.

BAŞKAN – Evet, kıymetli milletvekillerim, Saygıdeğer Valim, Değerli Kaymakamım, Değerli Belediye Başkanımız, İl Genel Meclis Başkanımız, saygıdeğer beyefendiler, muhterem hanımefendiler, sevgili gençler, ben de hepinize hayırlı günler diliyorum.

Buraya nutuk atmaya gelmedik, sizlerle hasbihâl etmeye geldik. Sayın Valimiz, Belediye Başkanımız, İl Genel Meclis Başkanımız, Komisyonumuzun değerli milletvekili üyeleri, uzmanlarımız, teknik heyetimizle hem yerinde bir inceleme hem de sizlerle sohbet etme amacıyla bugün huzurunuzdayız.

Aramızda değerli dostum, Balıkesir Milletvekilimiz Ali Aydınlioğlu Bey de bizimle beraber. Aynı zaman da Celil Hocamı zaten tanıyorsunuz, kendi evladınız, kardeşiniz, şehrinizin insanı; bu bölgede siyaset yapan, sizler için hizmet üretmeye çalışan çok kıymetli, değerli, tecrübesi olan, birikimi olan bir arkadaşımız, Komisyonumuzun da üyesi.

Diğer vekillerimizin de her biri şehre hizmet etmek, millete hizmet etmek adına çalışan arkadaşlarımız. Coşkun Çakır Hocamdan tutun... Yusuf Bey'in de babası rahmetli olmuştu, Allah rahmet eylesin; ona da Allah'tan rahmet diliyoruz, kendisine de sabırlar temenni ediyoruz. Yine, Zeyid Aslan arkadaşımız bizim şehrimizden, benim okuldan, mahalleden, Ankara'dan dostum, arkadaşım ve hepsinin gayesi, hepimizin amacı Tokat'ı bir adım daha ileriye nasıl taşıyoruz, Tokatlılara nasıl hizmet edebiliriz?

Celil Hocam çok güzel bir proje başlatmış. Emegi var, katkısı var; kendisini tebrik ediyorum ve Allah ondan razı olsun, örnek olabilecek bir davranış sergilemiş ve sizleri de, burada yaşayan insanları da mutlu edecek, yerinde mutlu edebilecek bir proje ki kıymetlidir, değerlidir ve Bakanlığımız destek olmuş, valiliğimiz destek olmuş, Hükümetimiz destek olmuş ve inşallah bunun devamı da gelecek.

Amaç sizlerin daha çok kazanması, daha çok üretmesi ve bu ürettiklerinizi hem iç piyasada tüketilmesini hem yurt dışına ihraç ederek ülkemizin, bölge insanımızın daha fazla gelir elde etmesini sağlamak ve bu gelirlerini de hem kendisine hem ailesine hem de ülkesine hizmet aracı olarak kullanma derdimiz var, tasamız var. Bunun için de üç hafta sonu... Geçen hafta sonu beş günde altı vilayetimizi gezdik, ondan öncesinde yine üç dört günde 4 vilayetimizi İzmir dâhil olmak üzere, Denizli'den başladık, Manisa'mıza varıncaya kadar gezdik ve nihayetinde bugün bu ziyaretle inşallah gezimizi tamamlamış olacağız.

Yerinde yaptığımız tespitler, sizlerden gelen temenniler, talepler, şikâyetler, öneriler bizler tarafından, uzman arkadaşlarımız tarafından değerlendirilip raporlandırılacak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığımıza arz edilecek, ilgili bakanlıklara tavsiye niteliğinde gönderilecek.

Burada gördüğümüz, genellikle sezon içerisinde yaşanan sorunlar. Piyasaya arzın yoğun olduğu dönemlerde talep onu karşılamadığı takdirde fiyatların biraz aşağıya düşmesi müstahsili biraz sıkıntıya sokuyor ve müstahsil de o ara dönemde kendisini koruyacak bir mekanizma oluşturmadığı için de bundan bir mağduriyet yaşıyor; en büyük sorununuz bu. İkinci sorununuz, fiyat istikrarı; üçüncü sorununuz da bilinçli yapılması. Burada örnek bir bağ oluşturulmuş ama her müstahsil, her üretici, her ziraatla uğraşan bu şuurda, bu bilinçte değil, atadan babadan görme; gezdiğimiz, tespit ettiğimiz hususlardan bir tanesi ki kırk yıllık, elli yıllık bağda senede 300-350 kilo gelir elde ederek yaşamını idame ettirmeye çalışıyor. Bu mümkün değil bugünkü şartlarda. Hayat standardının bu kadar yükseldiği ve zaman zaman da maliyetlerin, faaliyetlerin arttığı, gübre, ilaç dâhil olmak üzere, mazot dâhil olmak üzere; bunları karşılamaya yetmiyor. Bir, verimliliği artıracamız. İki, katma değeri yüksek ürünler üreteceğiz.

Hemen hemen dünya şekeri tehlikeli bir şey olarak görür yani şekerden bir kaçış var dünyada, beyaz şekerden, pancar olsun... Şeker kamışından elde edilen şekerden millet uzak durmaya, yani Batılılar uzak durmaya çalışıyor.

Şimdi, burada üzüm görmedim ama üzümün türevleri var. Yani üzümün kendisi de yaşı da kurusu da tabii şeker. Gençliğimize, insanlarımıza bunu yedirmeyi ya da bu alışkanlığı kazandırmayı birinci hedef olarak seçmemiz lazım. Dişleri çürütmüyor, demir eksikliğini gideriyor. Hocam söyler diye bekliyordum, onun ihtisas alanına giriyorum, antioksidan yani hastalıklara karşı da kansere karşı da bir çare, bir tedbir. Ama maalesef bu üzüm yeme alışkanlığımızı biz yeterince ne gençlerimize aktarabiliyoruz ne de kendimiz bu alışkanlıklarımızı sürdürüyoruz. Bunu yapmamız lazım. İşte, bu bahsettiğim, biraz hani üzümün türevlerinden elde edilmiş, burada gördüğüm, kimi yerde “pestil” diye geçer, kimi yerde “bastık” diye geçer, kimi yerde buna cezerye türü bir şey de söylerler ama burada bildiğim kadarıyla “tarhana”, bir de bunun köftesi, sucuğu vardır. Burada yapılır mı cevizli bilmiyorum. “Köme” de denir, “orcik” de denir, Elâzığlılar “orcik” der.

Bir de hemen burada ikram ettiğimiz bir yaprak sarmamız var. Yaprığı tek başına satarsanız, zannediyorum, herhâlde 5-6 liraya ya da 7 liraya satarsınız ama sarma yapıp satarsanız ya da böyle bir atölye kurarsanız bu 7 liralık mahsulü 15-20 liraya, daha fazlasına da satma imkânı buluyorsunuz. Sucukta da böyle. Yani ne kadar sanayileştirirsek, üzümünden, sadece üzüm satışından elde edeceğimiz kâra ilave kârlar koyacağız. Burada Hükümetimizin, Tarım Bakanlığımızın ciddi desteklemeleri var, bu desteklemelerden de istifade etmeniz lazım.

Şimdi, örnek bir bağı gezeceğiz. Gördüğüm kadarıyla damlama sulama kurulmuş. Damlama sulamada Hükümetin desteği var. Hele bir genç çiftçiye yüzde 70’e varan destekleme var. Kadın çiftçiye keza, yine yüzde 70’e yakın destekleme, sanayi kurmanız, bir atölye ya da küçük bir fabrika; sarma yapacak, sarma saracak ya da pestil veya köme veya tarhana üretecek ya da sucuk üretecek bir atölye veya bir fabrika kurduğunuzda, zannediyorum, yanılmıyorsam -Tarım İl Müdürlüğümüz buradaydı herhâlde- yüzde 50 destek var. 2 milyona kadar değil mi, rakam da 2 milyon.

Şimdi, birçok yerde bunu kullanıyorum: Kardeş kardeşe bu parayı ödünç vermez. 2 milyonluk bir tesisin yüzde 50’sini... Hükümetimiz, Tarım Bakanlığımız diyor ki: “Müstahsil daha çok gelir elde etsin. Yerinde mutlu olsun, aynı zamanda da istihdam artsın, ben onu hibe ediyorum.”

Hayvancılığı gördüm, hayvancılık da var, hayvancılıkta da aynı desteklerimiz var. Burada diyelim ki bir yoğurt atölyesi kursak, bir süt veya peynir fabrikası kursak, atölyesi kursak aynı yatırımlar burada da geçerli.

Peki, ne yapmamız lazım? İl ve ilçe tarım müdürlüklerini mutlaka sık sık ziyaret etmemiz lazım. Hazır böyle bir mekân da hazırlanmışken, Celil Hocam, Değerli Milletvekilimiz de önayak olmuşken, kaymakamlığımız bu işin içerisindeyken burayı aktif şekilde kullanmamız lazım. Neler, hangi desteklemeler var ve müstahsili rahatlatacak, mağduriyetini giderecek neler var; bunlara bakacağız. Bunlar üzerinde desteklemelerin arkadaşlarımıza tanıtımlarını yapacağız ama bütün bunların yanında, bir de kooperatifleşeceğiz yani birlik olacağız.

Müstahsilin en büyük silahı, tüccarın karşısında, ihracatçının karşısında en büyük gücü bir araya gelmesidir. Bu da kooperatifler vasıtasıyla olur, birlikler vasıtasıyla olur. Bunu teşvik etmek için de hem kanun çıkardık geçmişte hem de Tarım Bakanlığımız genç çiftçiye verdiği, kadın çiftçiye verdiği desteğin de 3-4 puan üstünde destekleme yapar. Yani yüzde 73'lere varan, yüzde 73,5'lere varan destekleme.

Neler yapabiliriz? Arzın çok yoğun olduğu, yaş olarak, sofralık olarak ürettiğimiz üzümü pazara sürdürdüğümüzde, fiyatlar aşağı geldiğinde bir soğuk hava deposu kurmamız lazım. O soğuk hava deposunda bir kısım malı muhafaza ettiğimizde, kooperatif veya birlik kendisine ait bu depolarda

bir on beş-yirmi gün hasadın yoğun olduğu dönemde o depoda muhafaza etse fiyatlar kendiliğinden piyasada yerine oturacak ve müstahsil de bundan en az şekilde etkilenecek. Sadece bununla da değil, kuru üzümde mesela... Sizde kurutulur mu onu bilmiyorum ama sizde herhâlde çok fazla kurusu olmaz bunun. Resimden de anladığım kadarıyla görmedik, sezonu da değil, yemedik; gördüğüm kadarıyla kabuğu ince. Bu kurumaz, piyasada da çok uzun yola dayanmaz. Bunun için de ne yapacağız? Küçük paketlemeler. Manisa’da bu minvalde yapılmış birçok tesis var, özel tesis. Birliklerin, kooperatiflerin kurdukları, yaptıkları tesisler var. Şimdi de lisanslı depoculuğun kurulması yönünde bir girişimleri var. İnşallah biz de destek olacağız, o lisanslı depoculuk da hayata geçtiğinde müstahsil, üretici, sizler daha çok gelir elde edebilecek bir pozisyona kavuşmuş olacaksınız.

“Biz konuşmaya gelmedik.” demiştim. Bu kadarla iktifa edeyim isterseniz. Sizlerden gelecek şikâyetler, öneriler veya talepler varsa onları da raporumuzda irdelemek, kaydetmek adına sizlere söz vereceğiz; daha sonra da biz inşallah yerinde bağ incelemesine geçeceğiz.

Bununla iktifa edeyim, sualleriniz olursa biz arkadaşlarımızla yine sizi cevaplamaya çalışalım. Çok güzel bir şehirde yaşıyorsunuz, bunu samimiyetle itiraf ediyorum. Tokat’a yeni gelmekten bir mahcubiyet yaşıyorum ben, bir pişmanlık yaşıyorum; Ali Bey dostum da, değerli milletvekilimiz de aynı şekilde. Kadim medeniyetlere ev sahipliği yapmış kadim bir şehir. Bu anlamda sizi bir anlamda -Celil Hocama söyledim- cimri buldum, şehri kendinize saklamışsınız, bizimle paylaşmamışsınız, bizleri davet etmemişsiniz. Bizleri derken sadece siyasetçileri kastetmiyorum, burada görülmeye değer çok güzel... Özellikle turizmin canlanması adına, geleneklerinizin, kültürünüzün bütün Türkiye’ye aktarılması adına söylüyorum, yiğitlerin olduğu, cömertlerin bulunduğu, ecdada yakışır nesillerin yaşadığı güzel, tarihi bir kent. Bu güzelliği bütün Türkiye’yle paylaşmak durumundasınız. Bunun için de inşallah, Belediye Başkanımız başta olmak üzere milletvekillerimizle, Valimizle tez zamanda şehri de bütün Türkiye’ye tanıtmak adına inşallah projeleri hayata geçirecekler, teker teker de bunları yapıyorlar. Bir taraftan restorasyon, bir taraftan kamulaştırmalar, bir taraftan yeni sosyal donatı alanları, özellikle turistlerimizin kalacağı mekânlar oluşturuyorlar. Sayın Valim kısmen bahsetti, Belediye Başkanımız kısmen söz etti. Misafirlerinizi ağırlayabileceğiniz mekânlar da oluştuğunda turizminiz de canlanacak inşallah. Turizmle birlikte hem diğer şehirlerden gelenlere bir vizyon vereceksiniz, bir vizyon çizeceksiniz hem de onların varsa şehre katacakları donanımlarından, birikimlerinden siz istifade edeceksiniz. Çok yararlı bir gezi olacak bizim için. Ben büyük keyif aldım. Hem şahsım hem de birlikte geldiğimiz arkadaşlar adına bizleri böyle coşkulu karşıladığınız için de ayrıca sizlere teşekkür ediyorum.

Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. Allah’a emanet olun.

Gecenizi de şimdiden tebrik ediyorum, Kandiliniz mübarek olsun. (Alkışlar)

Evet, söz alan arkadaşlarımız...

KAT KÖYÜ MUHTARI AHMET ÖZTÜRK – Sayın vekillerim, Değerli Valim, Sayın Kaymakamım, değerli başkanlarım; hoş geldiniz.

Efendim, bizim bağcılık projemiz yüzde 99 diyemem, yüzde 100 randıman verdi, tam rayına oturdu. Çok sağ olun, teşekkür ederiz, devamını bekleriz.

Bizim sizden ayrıca bir istirhamımız var. Şimdi, seracılık projesi var; bu seracılık projesinde yüzde 50... Malum çiftçinin biraz durumu zayıf, gücü yetmiyor yüzde 50’ye, devlet desteğinin yüzde 70-80’lere çıkarılmasını bekliyoruz ve ilaveten -Sayın Kaymakamım da biliyor, seraları beraber gezdik- devletin ihale ettiği, dekarı 60 bin liraya mal olan serayı vatandaş -Sayın Valim biliyor, Sayın Kaymakamım biliyor- 40 bin liraya, aynı serayı, vatandaşın kendi yaptığı... Sayın Kaymakamım bizzat inceledi, aynı şekilde, her şey aynı, teşkilat da aynı. Bu seracılık projesinin yüzde 70-80’lere çıkarılmasını bekliyoruz.

Üçüncü istirhamım hayvancılıkta. Hayvancılıkta 30 sayısı bize randıman vermiyor, ufak çiftçilerimiz alamıyor. Bunu 20, 10, hatta 5 isteyenlere 5 vermenizi bekliyoruz. Aynı hayvancılık programının devamında, tescilli ahırlardan, çiftliklerden alıyoruz. Şimdi, bu tescilli çiftliklere isterseniz kendiniz şahit olun, pazar yerlerine gelin; bu tescilli çiftliklerin sahibi pazar yerinden misal 4 bin liraya, 4.500 liraya damızlık düveyi alıyor, götürüyor, çiftliğine bağlıyor, ertesi gün ben proje kapsamında bu hayvanı aldığım zaman bunu ben 7 bin liraya alıyorum. Buna da bir çare bulunmasını istiyorum.

Tekrar hoş geldiniz diyorum, hepinize saygılar sunuyorum, sağ olun, var olun. (Alkışlar)

BAŞKAN – Başka var mı söz almak isteyen?

Buyurun.

TURHAL SOSYAL HİZMET MERKEZİ MÜDÜRÜ AHMET GÖÇER – Hepinize hoş geldiniz diyorum.

Kandiliniz mübarek olsun şimdiden.

Ben Kat köyünde geçen sene ikinci ayda, mart ayında 3 dönümlük bağ yaptım. Yaparken herkes dedi ki “Yapamazsın. 3 dönümü nasıl becereceksin, nasıl hak edeceksin?” Ben isteyerek, zevkle yaptım. Projenin ilk çıktığı anda köylülerimiz –konuşuyoruz tabii- bu işin önemini tam kavrayamadılar. Daha sonra, proje bittikten sonra “Biz de yapmak istiyoruz ama geç kaldık, müracaat edemedik. Tekrar, yine yapmak istiyoruz, şu anda da çıksa o teşvik...” diye bize serzenişte bulunanlar var. Bu teşvik kapsamında bağcılığın yeniden hayata geçirilmesi durumunda önceden dikmeyenler, bağcılık projesinden yararlanmayanlar yeniden yararlanmak isteyecektir. Mümkünse bunu tekrar, bir daha ek proje olarak...

Teşekkür ederim.

HÜSEYİN YİĞİT HATİPOĞLU – Başıma gelen hikâyeyi anlatacağım size, herkes payını alsın. Kusura bakmayın da ben ilkökul mezunuyum, 83 yaşındayım. Benim evimin bahçesinde fidanlıklar, elmalıklar var. Ziraatçılar geldiler, sormuşlar, soruşturmuşlar “Bu köyde en büyük bağcı kim?” Beni söylemişler. Hemen burada 32 dönüm. Geldiler “Şu kadar kazık yapacaksın amca sivri.” Tamam, onu yaptık. Devlet gübre vermiş, gübre, geldiler, beni buldular. Bağı üçe taksim ettiler, bu gübre bu parsel, şu gübre şu parsel, şu gübre şu parsel diye üçe böldüler bağ. Bana gübreyi saçtırdılar, saçtım diye demiyorum, ben mesulüm. Hangisini dedilerse saçtım gübreyi. “Amca, çoluk çocuk geleceksin burayı sen çapalayacaksın.” 32 dönüm ya. Komşulara sorun, bağ orada duruyor. Ben orayı nasıl çapalayacağım? Orada bir barakamız var, evimiz, onun üstünde... Dedim ki: “Memurlar böyle diyorlar, ben burayı nasıl çapalayayım?” “Ya, amca, işine bak sen, kaç tanesine böyle yaptık biz.” dedi. Serptiğimiz gibi duruyor. Demek istediğim, üstünde denetleyici olacak. Tarım il müdürlüklerinden şikâyetçiyim ben. Tarım il müdürünün birisi ne yaptı biliyor musunuz? Memurun birisi getirdi, bakıyor, imzalayacak ya, korkuyor imzalamaya. Beni Pazarlı belliyor, Pazar’dan gönderdikleri için. Bana dedi ki: “Bu tavuk çiftliği nerede?” Ben de demedim, “Herhâlde hanın oralarda.” dedim, bir yer verdim. Bana niye soruyorsun kardeşim sen ya? Zile bas, şoförün gelsin, devlet araba da vermiş, şu gözlerinle gör, ondan sonra bas imzayı. Vatandaş 60 milyonu çekti, aldı gitti. Bu mudur yani tarım il müdürlüğünün yapacağı iş? Masayı kap, ondan sonra... Kusura bakmayın, sinir oluyorum ben. Tarım il müdürünün orada sordum da bu çocuklara kıyamadığım için şikâyet etmedim. Sen nasıl il müdürüsün ki şöyle gezmiyorsun? Masayı kaptın. Aha da milletvekili... Çok şikâyetçiyim arkadaş!

Köyün batı tarafında bizim meramız var, bir de Doğan’ın çiftliğinde var. Gelip gelip orayı yapıyorlar, gidiyorlar. Oğlum, ben bu masanın yarısını kabul ediyorsun da yarısın niye gelip de görmüyorsun? Gidin, bir bakın bakalım, bu Necip köyüne yaklaşıyor mu? Şu duruma bir bak, binanın

etrafına bak, tertemiz. Köyümüzün etrafının da böyle olması lazım. Bir milletvekili olarak bir görün, ondan sonra... Kusura bakmayın, milletvekilim, çok davacıyım ama bu çocuklara kıyamıyorum ben. Çünkü sen bizi gittin, oraya şikâyet ettin oğlum.

CELİL GÖÇER (Tokat) – Hüseyin Amca, bitti mi? Ağzına sağlık.

Şimdi, yiğidi öldür hakkını yeme, değil mi? Tarım Müdürü Antalya’da Bakanlığın toplantısında, o yüzden gelemedi. Ama bu projenin tamamının uygulanmasında bak, İlçe Tarım Müdürü burada, İl Müdürü vekilleri de burada.

HÜSEYİN YİĞİT HATİPOĞLU – O İlçe Müdürü, ben İl Müdürünü arıyorum. O bizim evladımız, o her gün geliyor. Tarım İl Müdüründen şikâyetçiyim arkadaş! İşi takip etmiyorlar.

BAŞKAN – Evet, hadi, ya Allah arkadaşlar, bağ alanını incelemeye.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.21

